

Asia: OM 16/41/2016

Pikaluottosääntelyn kehittämisehdot

Korkokatto

Korkokatto on syytä laajentaa koskemaan myös suurempia luottoja:

Samaa mieltä

Korkokatto on syytä asettaa suuremmissa luotoissa nykyistä korkokattotasoa alemmalle tasolle:

Samaa mieltä

Muut huomionne korkokaton laajentamista koskevasta ehdotuksesta ja sen vaikutuksista:

Käräjäoikeus kannattaa lainsäädännön selkiyttämistä siltä osin, että kuluttajansuojalain mukainen korkokatto ulotetaan myös 2.000 euroa ja sitä suurempiin kulutusluottoihin. Korkokaton säätäminen selkeyttää käytännössä tuomioistuinten työtä ja sitä on pakottavana lainsäädäntönä pidettävä kuluttajan kannalta ennakoitavana ja kohtuullisena.

Mikäli säädetään korkokatto (esim. 30 prosenttia) myös yli 2.000 euron luotoille, tulisi jatkovalmistelussa samalla selvittää, mikä vaikutus tällä on korkeimman oikeuden ratkaisun KKO 2015:60 valossa tuomioistuimen tutkimisvelvollisuuteen.

Muuna kuin korkona perittäviä luottokustannuksia koskevan sääntelyn tiukentaminen

Mitä mieltä olette luottokustannuksia koskevan sääntelyn tiukentamisesta yleisesti? Jos sääntelyä päädytään tiukentamaan, mitä sääntelymallia pitäisitte tarkoituksenmukaisimpana? Pyydämme teitä ottamaan mahdollisuuksien mukaan kantaa myös sääntelyn vaikutuksiin.

Käräjäoikeus pitää luottokustannuksia koskevan sääntelyn selkiinnyttämistä ja tiukentamista tärkeänä. Velkaongelmien ja kohtuuttoman kalliiden luottojen tarjonnan vähentämiseksi korkokatto olisi syytä mahdollisimman nopeasti laajentaa myös 2.000 euroa ja sitä suurempiin luottoihin. Korkokaton laajentaminen koskemaan kaikenlaisia kulutusluottoja selkeyttää lainsäädäntöä ja summaaristen asioiden ratkaisutoimintaa.

Muuna kuin korkona pidettäviä luottokustannuksia koskevan sääntelyn tiukentaminen on tärkeää sen estämiseksi, ettei korkokattoa pystytä kiertämään esim. luoton ylisuurilla nostopalkkioilla. Käräjäoikeus pitää hyvänä kuluttaja-asiamiehen esitystä siitä, että kuluttajan ei tulisi voida käyttää luottoa missään tilanteessa tavalla, joka luottokustannuksia koskevien sopimusehtojen perusteella johtaisi siihen, että luotosta perittäisiin yksittäiseltä kuluttajalta korkokaton ylittäviä kustannuksia.

Helsingin käräjäoikeus käsittelee vuodessa 45.000 summaarista haastehakemusta. Käräjäoikeudessa tehtyjen empiiristen havaintojen mukaan noin 98 prosenttia asioista ratkaistaan kansliahenkilökunnan toimesta, koska vastausta ei ole annettu, yksipuolisella tuomiolla. Muuna kuin korkona perittävien luottokustannusten osalta rajoituskeinon menettelytapaa valittaessa tulisi tarkoin harkita, miten keino käytännössä vaikuttaa summaaristen riita-asioden ratkaisutoimintaan. Keinon tulee olla yksinkertainen ja selkeä, jotta asia voidaan mahdollisimman usein ratkaista kansliassa ilman tuomarin harkintaa. Euromääräisen rajan asettaminen olisi ratkaisijan kannalta selkein vaihtoehto. Myös tietty prosenttiosuus luoton määrästä tai luottorajasta olisi selkeä. Rajat voisivat tulla sovellettavaksi myös korkokaton rinnalla siten, että korkokatto asettaisi ylärajan luottosopimuksen mukaisille luottokustannuksille. Menettelyllisesti voisi olla hyvä, että velkojan tulisi haastehakemuksessa lyhyesti perustella, miten muuhun kuluvaatimuksen on päädytty ja, ettei vaatimus ylitä asetettua korkokattoa. Mikäli esimerkiksi tällainen lauseke olisi sisällytetty hakemukseen, käräjäoikeudella ei välttämättä olisi tarvetta viran puolesta enää tarkistaa lausekkeen tai laskelman sisältöä, vaan niiden arvioiminen voisi jäädä vastaajan kiistämisen varaan. Prosenttiosuus suuremmissa luotoissa voisi olla matalampi kuin pienemmissä luotoissa. Myös luottorajan nostotilanteet tulisi huomioida.

Käräjäoikeus kannattaa arviomuistiossa ehdotettuja säännöksiä luottokoron ilmoittamisesta vuotuisena korkona sekä vertaislainasaatavien viivästymisseuraamuksien ja perintäkulojen rinnastamisesta kuluttajaluottoihin.

Korkokattosäännöksen rikkominen

Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Luottokustannusehdon mitätöityminen sanktiona korkokattosäännöksen rikkomisesta selkeyttää olennaisesti tuomioistuimen ratkaisutoimintaa ja on käräjäoikeuden käsityksen mukaan oikeuskäytännön (KKO 2015:60) mukainen ja kuluttajan kannalta kohtuullinen seuraamus.

Vertaislainasaatavien viivästysseuraamukset ja perintäkulut

Kantanne asiaan:

Kannatan ehdotusta.

Muita mahdollisia huomioita ehdotuksesta / vertaislainoja koskevasta sääntelystä yleisesti:

-

Kuluttaja-asiamiehen toimivaltuudet kuluttajaluottoja koskevilla asioilla

Kantanne asiaan:

Kannatan ehdotusta.

Muut huomionne asiasta:

-

Kuluttajia koskevien summaaristen asioiden käsittely tuomioistuimissa

Mahdolliset huomionne asiasta? Erityisesti pyydämme ottamaan kantaa asiaan siltä osin kuin EU:n jäsenvaltioilla on siinä kansallista liikkumavaraa.

Käräjäoikeus suhtautuu suurella varauksella siihen, että summaarisen haastehakemuksen liitettäisiin asiakirjoja esimerkiksi kuluttajaluottosopimuksia tai niiden vakioehtoja. Summaarinen riita-asia tulisi olla ratkaistavissa kantajan hakemuksessa ilmoittamalla tiedoilla eikä ratkaisu saisi lähtökohtaisesti edellyttää muiden asiakirjojen toimittamista tai liitteitä.

Helsingin käräjäoikeus ratkaisee vuodessa 45.000 summaarista haastehakemusta. Esityksessä tulisi erityisesti ottaa huomioon se, että jo nyt suurin osa summaarisista hakemuksista saapuu ja käsitellään käräjäoikeudessa sähköisesti. Haastehakemus siirtyy sähköisesti haastemiehelle tiedoksiannettavaksi. Ratkaisu asiassa tehdään massa-ajolla ja lähetetään asiakkaalle pääosin sähköisesti. Jos sähköisen haastehakemuksen mukana on liitetiedostona asiakirjoja tai vakioehtoja, ne joudutaan erikseen manuaalisesti tulostamaan ja toimittamaan tiedoksiantoon. Käräjäoikeudelle toimitetut luottosopimukset ja vakioehdot sisältävät tavallisimmin kymmeniä sivuja. Toimitetut asiakirjat on myös ratkaisun jälkeen arkistoitava. Mikäli esimerkiksi luottosopimuksia tai vakioehtoja edellytettäisiin, eikä niitä ole toimitettu, asiakirjat voivat saapua myöhemmin sähköisesti tai postin välityksellä. Summaarisen riita-asian käsittely hidastuu ja vaikeutuu merkittävästi, mikäli kantajalta edellytetään haastehakemuksen lisäksi asiakirjoja tai vakioehtoja. Sähköinen käsittely ei ole tällä hetkellä lainkaan mahdollista, mikäli sähköisten haastehakemusten liitteeksi toimitetaan asiakirjoja.

Helsingissä perintätoimistoilta edellytetään, että haastehakemuksissa eritellään luotto- ja viivästyskorot, luottokustannukset sekä ilmoitetaan siitä, että luoton todellinen vuosikorko alittaa KSL 7 luvun 17 a §:n mukaisen korkokaton, ja että todellinen vuosikorko on laskettu noudattaen oikeusministeriön asetusta kuluttajaluoton todellisesta vuosikorosta (1123/2016) sekä asetuksen perusteella annettuja lisäohjeita. Perintätoimistot lisäävät sähköisiin haastehakemuksiin myös lausekkeen vakiomuotoisista kuluttajaluottotiedoista sekä sen, että ne ovat olleet vastaajan nähtävissä, toistettavissa ja tallennettavissa ennen luoton ottamista. Lisäksi vaatimusten perusteissa on ilmoitettu kantajan käsityksenä se, että luottoehdot ovat olleet selkeitä ja ymmärrettäviä ja että ne eivät ole olleet miltään osin kohtuuttomia sekä että vastaajalle ei ole voinut jäädä epäselvyyttä luottokustannusten määrästä. Mikäli kyseinen lauseke on ilmennyt vastaajalle vaatimusten perusteista, käräjäoikeus ei lähtökohtaisesti ole edellyttänyt vakioehtojen toimittamista vaan niiden pyytäminen on jäänyt vastaajan kiistämisen ja oikeudenkäynnin varaan.

Mikäli myös suurempiin kulutusluottoihin säädettäisiin korkokatto sekä pakottava sanktio korkokattosäännöksen rikkomisesta ja luottokustannusehdon mitätöitymisestä, vakioehtojen toimittamiselle ei olisi enää tarvetta. Mikäli vastaaja kiistää kanteen, luottosopimus ja sen ehdot voidaan tarvittaessa pyytää. Myös summaaristen riidattomien asioiden luonne ja sähköisen menettelyn sujuvuus puoltaa sitä, ettei hakemuksiin liitetä mitään ylimääräisiä liitteitä tai asiakirjoja, ja hakemus ratkaistaan pelkästään siinä ilmoitetuilla tiedoilla.

Muut huomiot

Mahdolliset huomionne muista arviomuistiossa esille tuoduista kysymyksistä / pikaluotoista yleisemmin:

-

Nurmi Tuomas
Helsingin käräjäoikeus

Inkinen Jaana
Helsingin käräjäoikeus - Lausunto on valmistelu käräjäoikeuden 2 osastolla;
vastuuvalmistelijana käräjätuomari Timo Niemi